

Agroforestry in Nederland

Wat kan de rol van financieringsorganisaties zijn?

 Nationaal Groenfonds

Rabobank

Introductie

Lonneke van Hellemond

Lead Sustainable Business Solutions - Rabobank

Focus op Agroforestry en verwaarding van ecosysteemdiensten

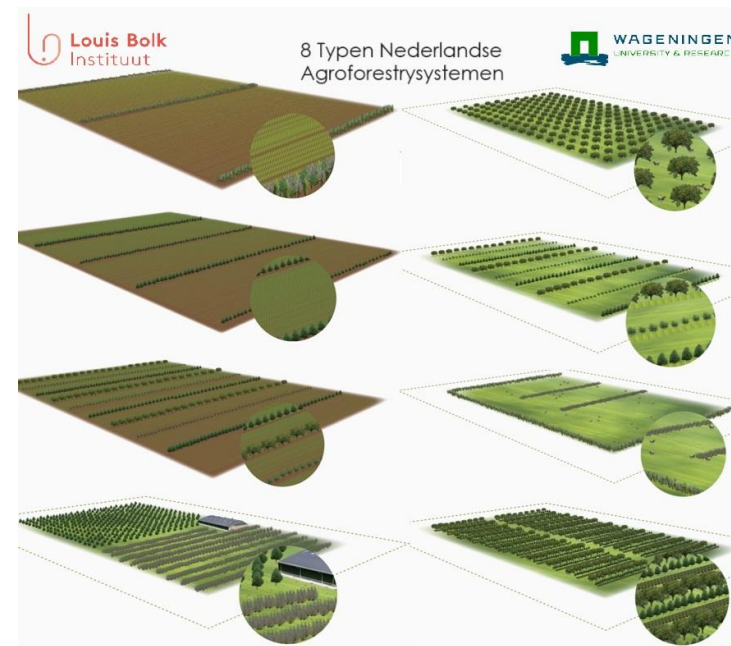
Rob van Eijck

Investeringsfonds Duurzame Landbouw - Nationaal Groenfonds

Agroforestry is landbouw én natuur

Agroforestry biedt als natuurinclusieve landbouwmethode potentie in relatie tot diverse maatschappelijke uitdagingen

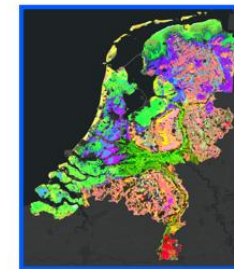
Uitdagingen voor de financiering van agroforestry

Ondanks de voordelen kent de financiering van agroforestry verschillende uitdagingen

- De langere opstartfase leidt tot een inkomensgat voor de boer gedurende de eerste 5-8 jaar
- Opbrengsten variëren afhankelijk van de soorten bomen en struiken die worden aangeplant, de locatie en het beheer
- De keten is nog jong, verwerking en afname is onzeker
- Gemiddelde grondprijs in Nederland is hoog
- Veelheid aan regels en voorschriften van verschillende overheden
- Gebrek aan (historische) gegevens om kredietrisico's in te schatten

Natura2000 + 1km

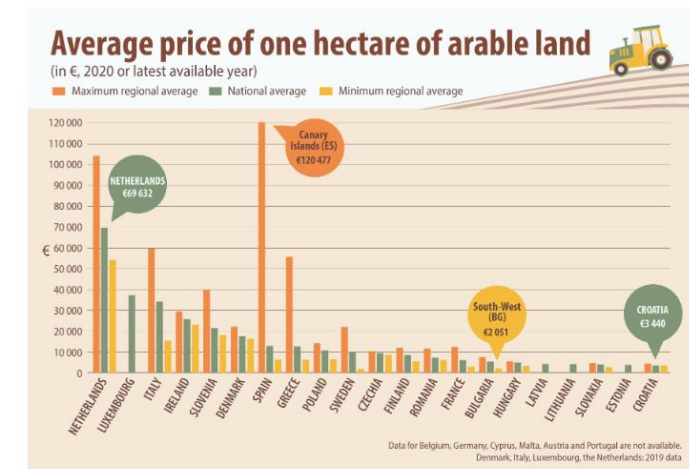
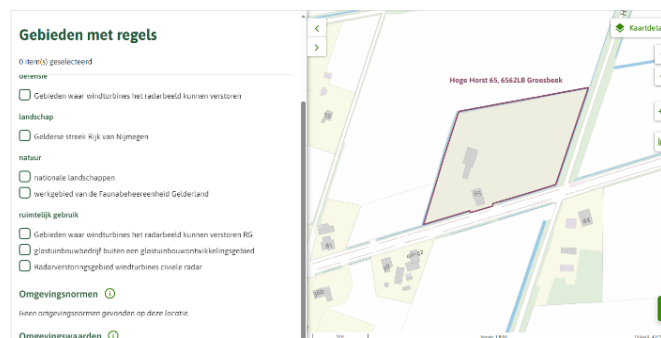
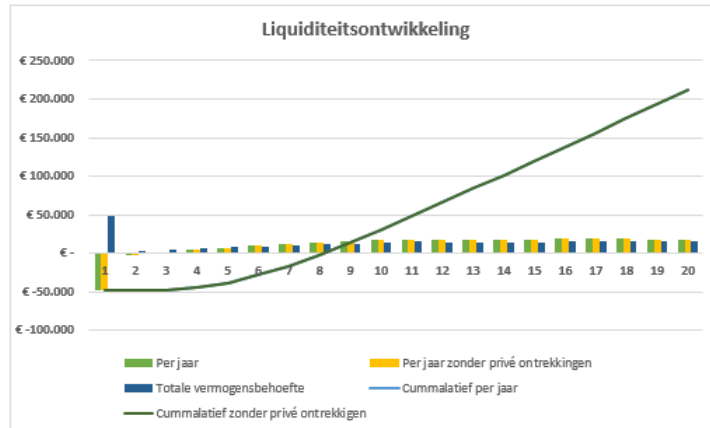
Soil Type

Water availability

Farmland Polygons

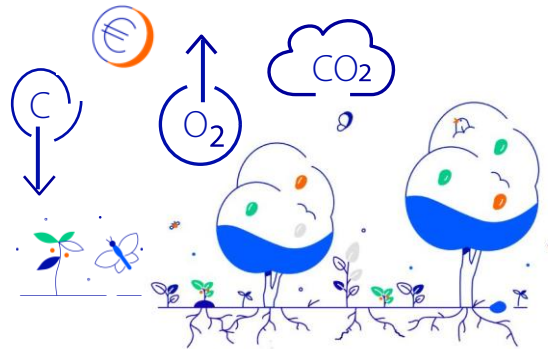

Wat kan de rol van financieringsorganisaties zijn?

1. Passende financieringsoplossingen

2. Verwaarden ecosysteemdiensten

3. Professionaliseren van de keten

[illegible]

- ## MKB-Duurzaamheidsbijdrage

- ## Voedselbosfonds

- Rabobank**

Investeringsfonds Duurzame Landbouw (IDL)

Omschakelprogramma duurzame landbouw LNV 2020
Voor het boerenbedrijf dat bedrijfsvoering om- of doorschakelt.

1. **reductie van stikstofemissie**
2. minder gewasbeschermingsmiddelen
3. emissiereductie van broeikasgassen
4. reductie uitspoeling nitraat
5. vergroting biodiversiteit
6. versterking duurzaam bodembeheer
7. circulair veevoergebruik
8. verbetering dierenwelzijn / diergezondheid

Te plegen investeringen en te nemen maatregelen moeten leiden tot een aantoonbare verbetering op **vijf** van de **acht** gestelde doelen waarbij reductie van stikstofemissie verplicht is.

Voor wie

- Voor alle boeren en tuinders (primaire ondernemers in veeteelt, akkerbouw, tuinbouw, etc.)
- Met een in de kern financieel gezond bedrijf
- Met voldoende toekomstperspectief
- Die integraal omschakelen óf doorschakelen naar een structureel duurzamere bedrijfsvoering
- Ook voor reeds biologische bedrijven die hun bedrijfsvoering door ontwikkelen

Wat komt zoal voorbij

Investeringsen en maatregelen

- Andere toepassing mest (bijv. vaste mest, bij uitrijden verdunnen met water etc.)
- Samenwerking met andere agrariërs gericht op het sluiten van de 'voer-mest-rest' stroom
- Meer eiwitproductie van eigen land, aanpassen rantsoen, verlagen input krachtvoer
- Overstap van monocultuur naar meer diversiteit: kruidenrijk grasland, gras/klaver etc.
- Meer blijvend grasland + uitrusting weidegang (kavelpad etc.)
- Nieuwe huisvesting met nieuwe meststromen en verhoging dierwelzijn
- Minder of geen gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen (*bij bio niet van toepassing*)
- Aanpassing teeltsystemen (rijpaden, niet kerende grondbewerking) + machines
- **Agroforestry, biobased teelten**
- (Op weg naar) regeneratieve landbouw
- Aankoop/overname om of door te schakelen bedrijf

Welke investeringen komen in aanmerking (staatssteun)

Wel in aanmerking komende investeringen

- (Ver)bouw, verwerven of verbeteren van onroerende goederen
- Aankoop van machines en uitrusting (inventaris) tot maximaal de marktwaarde
- Aankoop en aanplant **meerjarige gewasopstanden (agroforestry, biobased)**

Steeds voor de primaire agrarische activiteit (productie voedsel door inzet dieren en teelt gewassen)

Niet in aanmerking komende investeringen

- Productierechten
- Dieren
- Aanplantkosten van éénjarige gewassen
- Voorraad voer
- (Landbouw)grond zonder investeringen in eerst genoemde 3 punten*

* Het totaalbedrag dat in aanmerking komt voor steun kan met maximaal 10% verhoogd worden als de aankoop van grond onderdeel is van de totale investering

Financieringsvoorwaarden

BOER OF TUINDER
OP WEG NAAR
DUURZAAMHEID?

- Hoofdsom:** maximaal € 500.000,- (afhankelijk van staatssteuntoets)
- Rente:** 1% rentevast voor de gehele looptijd
- Looptijd:** Maximaal 12 jaar
- Behandelingskosten** Eénmalig 1% van de hoofdsom
- Aflossing:** Aflossingsvrij bij een looptijd van 3 jaar of korter
Aflosvrije periode maximaal 6 jaar bij een langere looptijd
Daarna lineaire aflossing passend bij de afschrijvingstermijn
Boetevrij vervroegd aflossen is mogelijk
Voortijdig stoppen van de omschakeling maakt de lening vervroegd opeisbaar
- Zekerheden:** Er worden geen zekerheden gevraagd en de lening kan worden achtergesteld t.o.v. de co-financier

Hoogte IDL financiering: IDL financiert tot 60% van de voor staatsteun in aanmerking komende investeringen. Wanneer de ondernemer 40 jaar of jonger is dan financiert IDL tot 70%.

Co financier: Private cofinanciering is vereist voor minimaal 30-40% van de voor staatsteun in aanmerking komende investeringen

Cofinanciering kan door banken maar ook door niet-bancaire partijen zoals familie, goede doelenfondsen en investeerders (crowd)

Aflossen van bestaand vreemd vermogen is niet toegestaan (m.u.v. reeds bestaande afspraken)

Default: Geen risico-opslag voor default (in gebreke blijven)

Periodiek contact met de leningnemer om vroegtijdig bij te sturen bij tegenvallend resultaat

Bij problemen is er ruimte om de IDL-lening te herstructureren. Altijd in overleg met de co-financier(s) en de leningnemer (heroverweging van looptijd en aflossing)

Wat is belangrijk

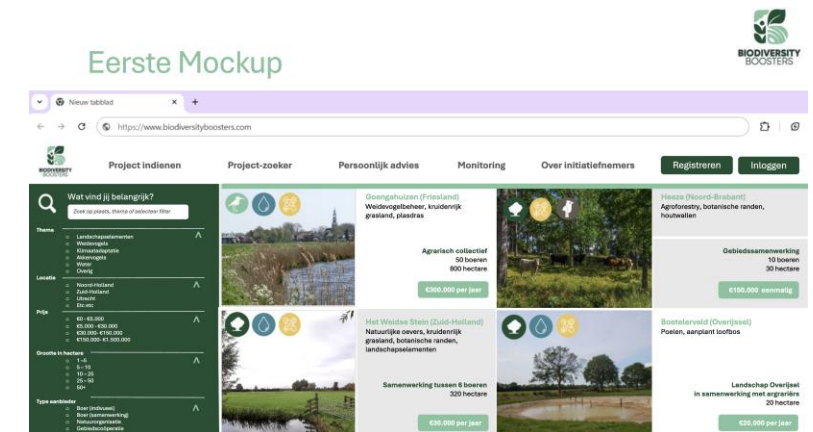
Aandachtspunten bij het bespreken of indienen van een aanvraag zijn

- Intrinsiek gemotiveerde ondernemers
- Er moet sprake zijn van een integrale om- of doorschakeling van de bedrijfsvoering
- Structureel effect door het samenstel van maatregelen en de combinatie van investeringen
- Op bedrijfsniveau/locatieniveau en gebaseerd op de feitelijke situatie/omstandigheden
- Niet gaan benutten van latente vergunningsruimte is geen reductie
- Het complete verhaal in de aanvraag (ook wat men al doet!)
- Tijdspad met reële ambities, concrete stappen (voorkom wensdenken)
- Doelen zijn geen afvinklijstje of keuzemenu
- Let op welke investeringen het betreft → enkel grondaankoop bijv. mag niet i.v.m. staatssteun

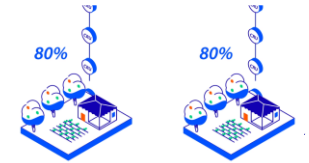
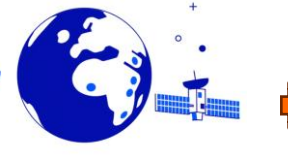
2. Verwaarding ecosysteemdiensten

Natuur in het verdienvermogen van de boer brengen

- Koolstofopslag (pilot reeds gestart)
 - Verwaarding van koolstofopslag in biomassa
 - Methodologie goedgekeurd bij Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK)
 - Remote Sensing model van Rabobank Acorn getraind met Nederlandse data
 - Projectmanagement via Agroforestry Netwerk NL en St. Voedselbosbouw
 - Verkoop via Rabobank Brokerage of partners
- Biodiversiteit (begin 2026 gestart met de pilot)
 - Verwaarding van additionele biodiversiteitsinterventies
 - Via Biodiversity Boosters: een samenwerking met Friesland Campina, BoerenNatuur, ASR om vraag en aanbod van biodiversiteitsprojecten te matchen
 - Nu op zoek naar de eerste pilots
 - Impact wordt schaalbaar gemonitord via satellietdata en eDNA

1 tonne CO2 = 1 CRU

3. Professionaliseren van de keten

- Ketensamenwerkingen
 - Afnemers, inclusief garanties
 - (Gezamenlijke) verwerking
 - Transitie richting een True Value voedselsysteem
- Kennis delen
 - Doorontwikkeling rekentool voor voedselbossen naar versie 5.0
 - Agroforestry quick scan – in ontwikkeling
 - Agroforestry training voor accountmanagers
- Data en monitoring
 - Ontwikkeling schaalbare monitoring koolstofopslag in bomen en biodiversiteit
 - Deelnemen aan verschillende PPS'en
 - Stimuleren dataverzameling, zowel ecologisch als economisch

Rekentool 5.0 voor voedselbossen

Dit is rekentool 5.0 voor voedselbossen. Een tool waarbij de financiële haalbaarheid van een voedselbos voorbereid wordt gemaakt. Gebruik de knoppen op deze pagina en het home tab om te zien of de verschillende input pagina's te vinden. Voor meer gebruiksinformatie, zie de handleiding.

Team V&B:

Naam contact persoon: _____
 Locatie: _____
 Aantal hectare totaal: 1
 Aantal hectare productief V&B: 1
 Per 1: 2024
 Laatste jaar productie aanpak: _____

Rekentool 5.0 ingevoerd door:

Project informatie Ecologie:

Grondsoort: _____
 Openbaar gebiedsdeel jaar 1: _____
 Grondwaterstand (mop) (cm): _____
 Grondwaterstand laag (cm): _____
 USDA hardheids zone: _____
 Voormalig landgebruik: _____
 Welke bestemming: _____

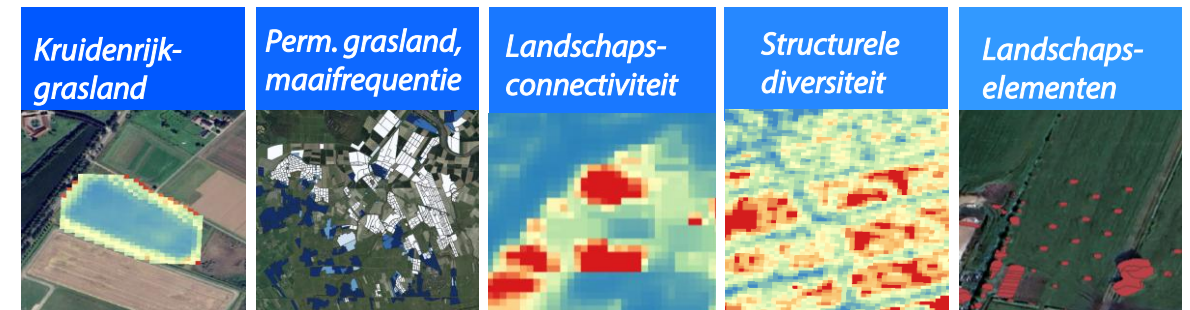
Project informatie Economie:

Best (naam): _____
 Constructie: _____
 Aanpak/activiteit: _____
 Welk resultaat: _____
 Overige: _____
 Voorzorg intern: _____
 Voorzorg extern: _____
 Inzetten: _____

has hogeschool

Versie: 5.0
 Maakt April 2024

Homepage | Rekenstart | Invoeren | Overige opbrengsten | Kosten & Overige kosten | Overige invoer expert | Kosten expert | Overige opbrengsten expert | Saldo berekening | Vaste posten | Werteringsberg

Vragen, ideeën of suggesties?
Neem contact met ons op!

lonneke.van.hellemond@rabobank.com of agroforestry@rabobank.nl
r.eijck@nationaalgroenfonds.nl

 Nationaal Groenfonds

Rabobank